

N:o 170.

Af Herr Joh. Erik Johansson: Om tillägg till och förändrad lydelse af 26^a Kap. 2 § Byggningsbalken.

Oaktadt Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 23 Februari 1847, angående boställsinnehafvares deltagande i allmänna brandstodsföreningar, föreskrifver i 1 § att "De, som hädanefter i egenskap af löntagare — — — tillträda ställen uti län, der allmän brandstodsförening med af Kongl. Maj:t fastställt reglemente är ingången, skola vara — — pligtige att såsom delegare i brandstodsföreningen inträda till erhållande af ersättning för brandskada genom våld å de vid bostället befintliga laga hus"; och som, då ingen åtskilnad deruti göres emellan ecklesiastika, militära eller civila löntagare och boställen, väl måste anses vara gällande äfven för de prestgårdshus som af församlingen skola byggas. Så tolkas och tillämpas den likväl helt olika inom landet, i det att en del kyrkoherdeboställsinnehafvare, till följd af sagde förordning låtit brandförsäkra och betala brandören för såväl de 7 laga husen vid bostället, som ock för de hus, som de sjelfva äro skyldiga att bygga, men på andra ställen deremot bestrider boställshafvaren både att ingå såsom delegare i bolaget med och betala brandören för de vid bostället befintliga laga hus. Då församlingen icke heller, med stöd af åberopade Kongl. förordningen, anser sig vara skyldig att låta brandförsäkra och betala brandören för boställshusen, så inträffar att de blifva helt och hållet oassurerade, hvilket kan försäkra stora förluster vid inträffande eldsvåda för dem, som äro lagligen skyldige att låta brandförsäkra desamma.

I 26 Kap. 2 § Byggningsbalken föreskrifves, att: "I prestgård skall vara stufva med 2 kamrar, kök, bryggghus med bakugn, bod med dubbel botten och loft, visthus, lada med två golf och loge, fähus och stall, alla till den storlek, som särskildt derom stadgadt är. Dessa hus, och ej flera ega socknemän med tak och innauredet kyrkoherden färdiga antvarda, och vare han sedan skyldig att *hålla dem vid makt* med egen kostnad. När de af *ålder och bruk* och ej af prestens *vanrykt* förfalla, *då* skola socknemän dem bygga och bättra på deras kostnad" etc. etc. Af denna lagbestämmelse framgår, efter mitt förmenande, alldeles tydligt, att församlingen icke har *någon* återbyggnadsskyldighet vid prestgård, om de laga husen genom brand förstöras, utan *endast* när de af *ålder* och *bruk* förfalla; och att det till boställshafvarens laga skyldighet att *hålla dem vid makt med egen kostnad*, likstämmt med åberopade Kongl. förordning, äfven hörer att ingå i brandstodsförening, låta försäkra och betala brandören för desamma. Ett ovarsamt handhavande med eld af boställshafvaren eller hans husfolk kan icke af församlingen förekommas, men derigenom kan ersättningen för brandskada från brandstodsföreningen gå förlorad, om församlingen låter försäkra dem, utan dess minsta förvällande. Låter boställshafvaren deremot försäkra husen och vet att förlusten drabbar honom, om eldsvåda sker genom oförsigtighet eller bristfälligheter, som åligga honom och icke församlingen att förbättra, så är det åtminstone att hoppas, det allt skall bättre efterses och vidmakthållas.

Ehuru förutnämnda 1847 års Kongl. förordning, om densamma jemföres med åberopade § i den allmänna lagen, icke borde kunna missförstås i fråga om kyrkoherdeboställshafvares skyldighet att låta brandförsäkra de derstädes befintliga laga hus, så visar dock erfarenheten dels motsatsen och dels, att den Kongl. förordningen är på många ställen alldeles okänd eller bortglömd. Derföre anser jag behofvet kräfva, att bestämmelsen derom införes i den allmänna, mera kända och tillgängliga civillagen.

Då nu mera icke allenast brandstodsföreningar, med af Kongl. Maj:t fastställda reglementen, finnas inom nästan alla län, utan ock dessutom på flera ställen finnas sådana föreningar för en eller flera kommuner med af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fastställda reglementen, torde det böra stå boställshafvaren fritt att ingå såsom delegare i hvilkendera af sådana föreningar, som han finner för sig vara fördelaktigast, utan att derifrån hindras genom någon lagbestämmelse.

På grund af de häruti anförda skäl, får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen måtte besluta ett tillägg uti 2 § 26 Kap. Byggningsbalken, i närmaste öfverensstämmelse med

innehållet af § 1 i 1847 års nådiga förordning, hvarigenom §:n komme att erhålla följande lydelse:

I prestgård skall vara stufva med två kamrar och kök, brygghus med bakugn, bod med dubbel botten och loft, visthus, lada med tvänne golf och loge, fähus och stall, alla till den storlek, som särskildt derom stadgadt är. Dessa hus, och ej flera, ega socknemän, med tak och innanredet, kyrkoherden färdiga antvada, och vare han sedan skyldig att hålla dem vid makt med egen kostnad, *äfvensom att, såsom delegare i brandstodsförening med af Kongl. Maj:t eller Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fastställt reglemente, inträda till erhållande af ersättning för brandskada å de vid bostället befintliga laga hus.* När de af ålder och bruk och ej af prestens vanrykt förfalla, då skola socknemän dem bygga och bättra på deras kostnad; dock må virke å prestbolets egor dertill tagas; etc. etc.

Och må det tillåtas Lag-Utskottet att vidtaga och föreslå vidare formulering, jemte de förändringar och bestämmelser, som kunna anses nödiga och lämpliga.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1874.

J. E. Johansson
från Vestmanland.